

Posudek disertační práce.

Paní MgA. Dominika Weissová předložila k posouzení svoji disertační práci na zakončení svého doktorandského studia. Práce má název ŽIDOVSKÉ NÁBOŽENSKÉ MOTIVY V TVORBĚ PRO VIOLONCELLO a je evidentní, že má paní doktorandka ke zvolenému tématu hluboký osobní vztah. Paní Dominiku znám celých třicet let, od dětské Heranovy soutěže n Ústí nad Orlicí (1992), přes studium na Pražské konzervatoři a AMU v Praze. Několikrát jsem její hru hodnotil jako porotce na soutěžích, mnohokrát jako člen zkouškové komise na konzervatoři i na AMU a nevzpomenu si na nějaké své hodnocení, které by nebylo výborné.

Disertační práce je kvalitní, poučná, psaná výbornou češtinou. Při pročitání historických souvislostí vzniku jinak známých skladeb, si troufnu doporučit přečtení této práce nejen studentům. A není to jen tak laciné jednoduché počtení. Sám jsem si práci rozdělil do několika oddílů:

1) V prvním oddíle je prezentace historie židovské kultury v přímých náboženských souvislostech a také pojednání o nejhranější skladbě violoncellového repertoáru „Kol Nidrei“ Maxe Brucha. Na to přichází bohatý komentovaný seznam židovských autorů, jejichž jména jsem slyšel poprvé. Jsou to autoři širokého okruhu liturgických názvů skladeb jako Kadiš, Jizkor, Viduj, Kina, Hamabdi a další.

2) Druhým významným okruhem je jistě osobnost Ennesta Blocha a jeho dvě skladby pro sólové violoncello: „Ze židovského života“ – tři části dojmavého violoncellového zpěvu *Modlitba, Prosba a Židovská píseň*. Zde je návod na uvažování o interpretaci naprosto zřejmý a inspirující. Jasný a zasvěcený návod „proč“ a „jak“. Největším historickým židovským titulem je ale samozřejmě Hebrejská rapsodie pro violoncello a orchestr „Schelomo“. Okolnosti vzniku a pojednání o charakteru violoncellového vyprávění Krále Šalamouna je nádherné čtení. Osobní postřehy k interpretaci, i popis jak se s charakteristickými motivy vypořádat jsou srozumitelné a akceptovatelné. Autenticky, též formou dopisů, jsou ovšem prezentovány argumenty – kolik místa má v hudební složce rapsodie čistá židovská liturgie a kde začíná osobnost skladatele a jeho fantazijní přínos tohoto fascinujícího celku.

Tady bych uvítal vyjádření paní doktorandky k mému oblíbenému titulu - NIGUN, druhé části z houslových „Three Pictures of Chassidic Life“. (Vím, je to transkripce, ale u Maurice Ravela str. 41 se také pojednává o Kadiši pro soprán.) V osmdesátých letech jsem se zamiloval do interpretace Jaschi Heifetze a cellová verze je dnes už běžnou součástí také celového repertoáru. Díky.

3) Dle mého rozdělení ve třetím oddílu práce je v osmi podkapitolách (od str. 89) souhrn rad a upozornění, jak přistupovat k poznávání hrané tematiky do hloubky a několik rad jak pracovat na tvorbě tónu, charakteristické výrazové intonaci a dodržování notového zápisu s maximální pokorou ke smyslu díla. Důležitá je též volba prstokladů správně znázorňujících

charakteristiku zpěvnosti lidského hlasu. To je třeba se učit od vzdělaného a poučeného školitele. Ne-li, tak na jedenácti hustě popsaných stranách autorka několikrát dochází k závěru, že pak „bude nevkusná a nepoučená a mnohdy vyzývavě sebestředná interpretace vždycky nutně působit neosobně a neupřímně. Samoučelná gesta pak ve snaze zaujmout za každou cenu působí mnohdy pouze suverénně, ale především nadbytečně, hloupě a teatrálně“. Na jiném místě se dočteme, že to platí i v případě, že jinak je hra profesionální a publiku se to může líbit. Jestli má autorka na mysli nějaký konkrétní výkon, hodný takového odsouzení, se můžeme jen domnívat, ale zní mi to poněkud direktivně.

Následují přílohy: první je přímou součástí disertační práce a nabízí seznam koncertních vystoupení paní Dominiky Weissové od roku 2010, s vyznačením titulů s židovskou tematikou. Práci zakončuje seznam výše uvedených skladeb a vydavatelů notových materiálů.

Ve druhé - zvláštní příloze je obrazová galerie portrétů skladatelů a interpretů, o kterých se v práci pojednává. V barvě a dokonalé obrazové kvalitě příloha prezentuje jednotlivé osobnosti s jejich životopisy, plakáty premiérových koncertů, ale také všechny dostupné titulní strany CD a LP nahrávek, které byly ve zmiňované interpretační oblasti realizovány. Nádherné, často dojemné, probíral jsem se tím několik krásných hodin.

Doporučuji tuto disertační práci k obhajobě.

V Praze, 31. 7. 2021

prof. Miroslav Petráš

